

Probleme ale dezvoltării spațiului rural din România

Autor : NEGREI Costel

Prof.univ.dr. Academia de Studii Economice din Bucuresti
Departamentul Economie Agro-alimentara si a Mediului
Prof. asociat Universitatea din Bucuresti
Departamentul Ecologie Sistemica si Dezvoltare Durabila

Bucuresti

Aprilie 2016

Cuprins

- I) Ce este spatiul rural, din perspectiva dezvoltarii (durabile) si in ce faza a ciclului adaptativ se afla ?
- II) Care sunt factorii cauzali si problemele dezvoltarii spatiului rural din Romania?
- III) In ce masura alternativele de organizare si dezvoltare a agriculturii pot rezolva problemele spatiului rural din Romania?
- IV) Concluzii

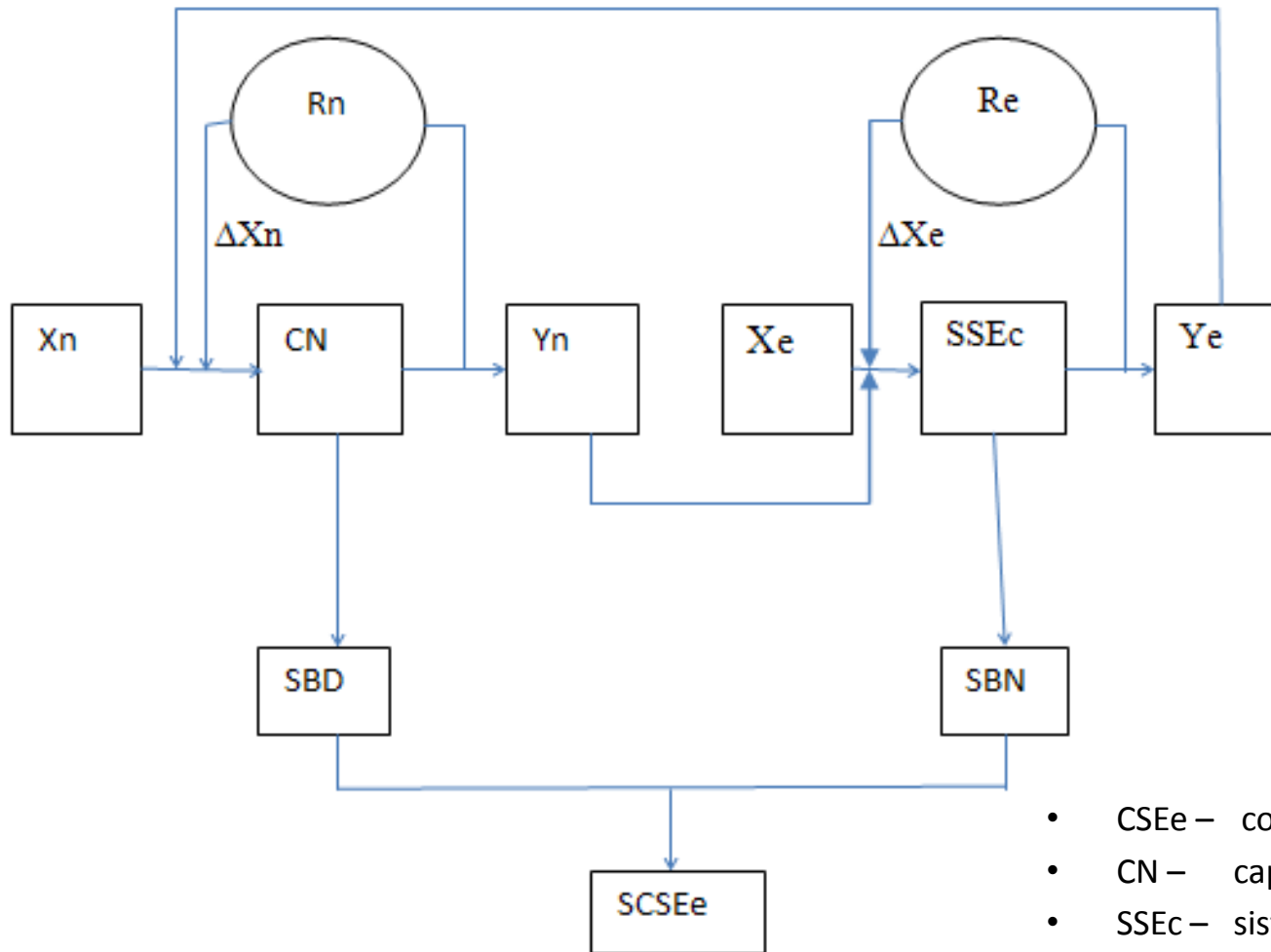
I) Ce este spatiul rural, din perspectiva dezvoltarii (durabile) si in ce faza a ciclului adaptativ se afla ?

Spatiul rural este un complex socio-ecologic, caracterizat prin:

- potential de transformare si adaptare: heterogenitatea componentelor naturale, seminaturale, antropizate si antropice favorizeaza valorificarea unor oportunitati multiple
- conectivitate: legaturile dintre elementele structurale precum si eficienta mecanismelor de control
- rezilienta: mentinerea domeniului de stabilitate, definit prin indicatori cum ar fi:
 - dimensiunea asezarilor umane (suprafata, populatia umana),
 - densitatea populatiei umane,
 - structura ocupationala,
 - infrastructura tehnica si institutionala

Fig. nr. 1. Complexul socio-ecologic rural

C.S.Ee

- CSEe – complex socio-ecologic
- CN – capital natural
- SSEc – sistem socio-economic
- SBD – suprafața bioproductivă disponibilă
- SBN – suprafața bioproductivă necesară
- SCSEe – sustenabilitatea complexului socio-ecologic

l) Ce este spatiul rural,din perspectiva dezvoltarii(durabile)si in ce faza a ciclului adaptativ se afla ?

Prin urmare ,complexul socio-ecologic(rural):

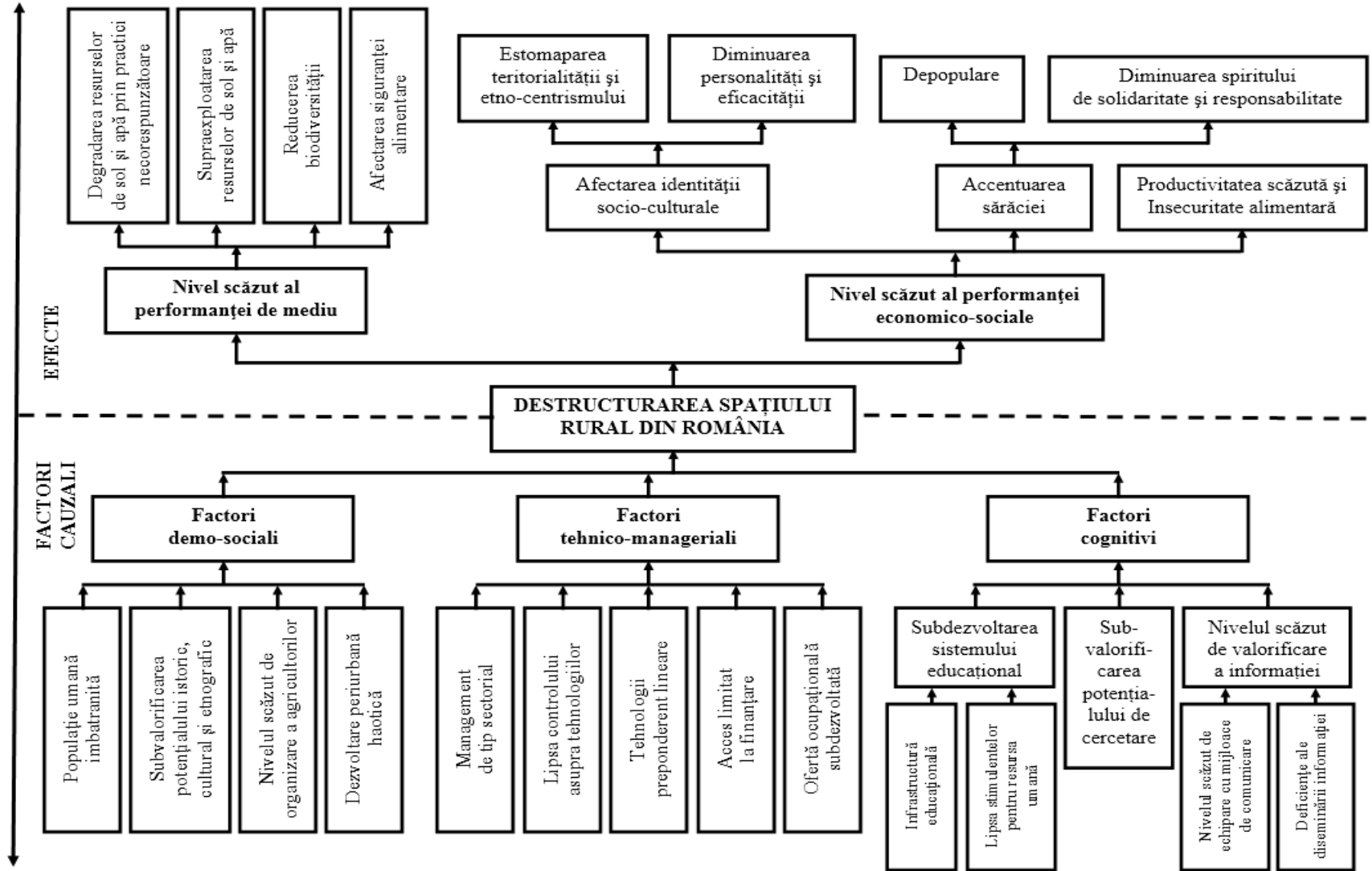
- produce si acumuleaza resurse,
- suporta modificari ale factorilor stabilizatori si destabilizatori(prin relatiile de feedback)
- are un domeniu de stabilitate variabil(valorile indicatorilor de stabilitate pot varia in anumite limite)

Complexul socio-ecologic rural din Romania se poate afla (preponderent) in una din urmatoarele faze ale ciclului adaptativ:

- exploatare/crestere
- acumulare/conservare,
- distrugere creatoare,
- reorganizare.

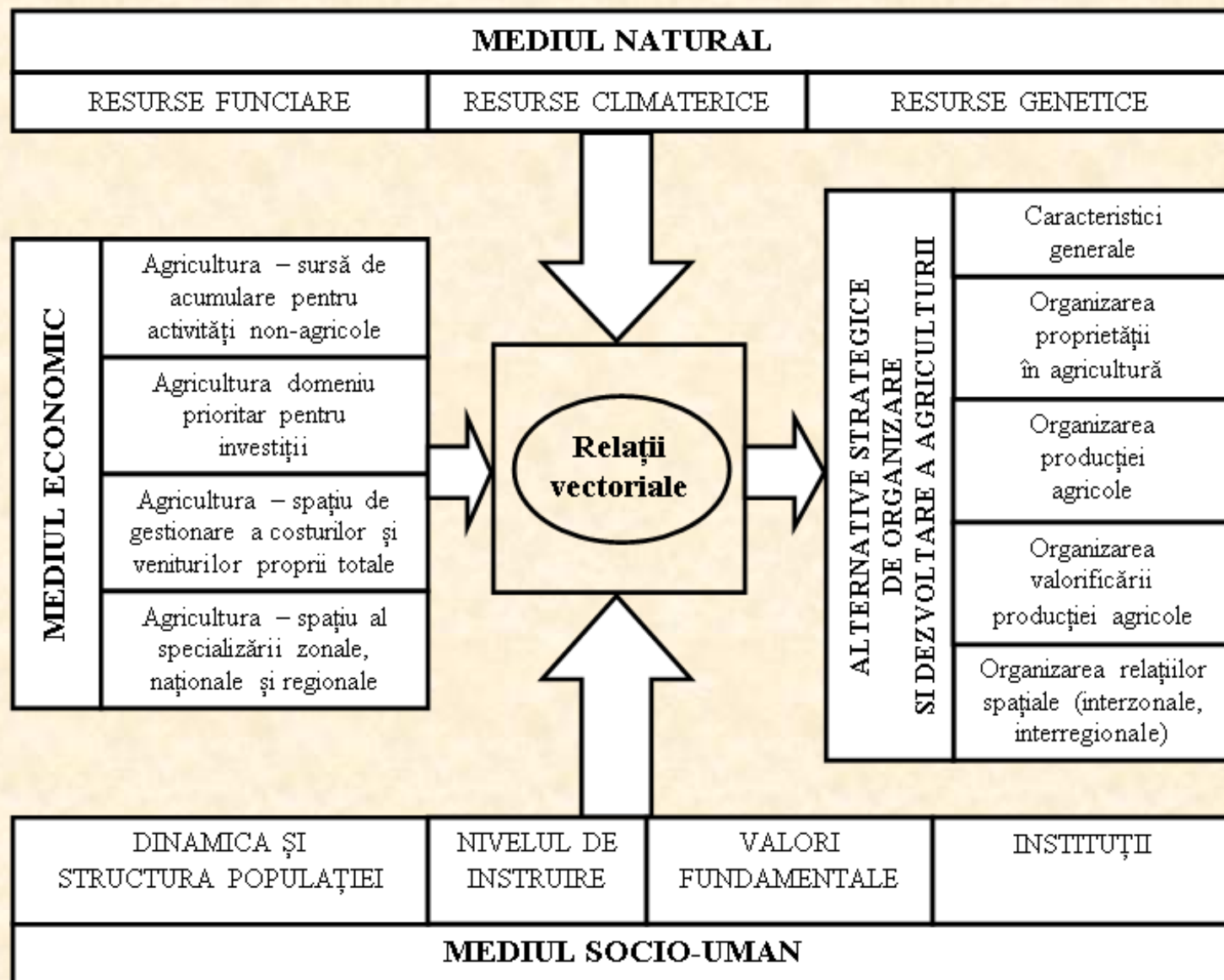
II) Care sunt factorii cauzali si problemele dezvoltarii spatiului rural din Romania?

Fig.2 Arborele problemelor

III) In ce masura alternativele de organizare si dezvoltare a agriculturii pot rezolva problemele spatiului rural din Romania?

Fig.3 Matricea alternativelor de organizare si dezvoltare a agriculturii

SCENARIUL „NEOLIBERAL”

- Caracteristici generale
 - promovarea competiției și selecției prin mecanismul pieței,
 - asumarea disciplinei fondată pe respect și regula jocului de interese,
 - maximizarea profitului privat;
- Organizarea proprietății:
 - recursul preponderent la dreptul absolut al individului, ceea ce conduce uneori la minimalizarea rolului instrumentelor administrative în valorificarea avuției ,
 - dezvoltarea, consolidarea prioritară a două atribute ale proprietății: posesia și dispunerea,
 - concentrarea „juridică” a proprietății, având ca sistem de referință proprietarul,
 - accentuarea contradicției dintre conținutul și servituțiile proprietății;
- Organizarea proprietății:
 - dezvoltarea firmelor mari producătoare de mărfuri, pe criterii strict economice,
 - adâncirea specializării,
 - reducerea permanentă a consumului de forță de muncă prin creșterea semnificativă a nivelului de înzestrare tehnică,
 - concentrarea puterii de decizie și asumării riscurilor;
- Organizarea valorificării producției:
 - aplicarea principiului separării activității de producție de valorificarea producției,
 - capacitatea redusă a producătorului de a monitoriza direct relația dinamică dintre cererea și oferta de produse,
 - nivelul ridicat al cheltuielilor publicitare;
- Organizarea relațiilor spațiale:
 - adoptarea criteriului costurilor private comparative,
 - satisfacerea intereselor individuale sau cel mult de grup

SCENARIUL „COOPERATIST”

- Caracteristici generale:
 - încadrarea pieței într-o planificare democratic organizată,
 - asumarea disciplinei fondată pe participare și responsabilitate,
 - maximizarea bunăstării comunitare (profitul fiind o condiție necesară dar nu și suficientă în funcția bunăstării);
- Organizarea proprietății:
 - recursul preponderent la funcția economico-socială a proprietății,
 - consolidarea prioritară a următoarelor două atribute ale proprietății: folosința și uzufructul,
 - concentrarea „tehnică” a proprietății având ca sistem de referință sistemul tehnologiilor de producție și valorificare ,
 - atenuarea contradicției dintre conținutul și servituțile proprietății (ca urmare a internalizării unor externalități);
- Organizarea producției :
 - dezvoltarea structurilor cooperatiste pe criterii economico-sociale,
 - asigurarea unui raport de echilibru între specializarea și diversificarea producției,
 - creșterea nivelului de înzestrare tehnică dar și a gradului de ocupare a forței de muncă – premisă a stabilității sociale,
 - lărgirea bazei sociale de formulare a deciziei și asumarea riscurilor;
- Organizarea valorificării producției:
 - aplicarea principiului integrării activității de producție cu aceea de valorificare a producției,
 - creșterea capacității de monitorizare directă a relației dinamice dintre cererea și oferta de produse,
 - îmbunătățirea raportului dintre efortul publicitar și dinamica ofertei;
- Organizarea relațiilor spațiale:
 - adoptarea criteriului costurilor private comparative,
 - satisfacerea intereselor comunitare.

SCENARIUL „DURABIL”

- Caracteristici generale:
 - compatibilizarea eficienței economice cu echitatea intra- și inter- generațională, pe baza conservării fluxurilor energetice, a capacității de suport a Ecosferei;
 - asumarea disciplinei fondată pe participare și responsabilitate,
 - maximizarea bunăstării sociale;
- Organizarea proprietății:
 - recursul preponderent la funcția economico-socială a proprietății, ca premisă pentru creșterea eficienței măsurilor de conservare a capitalului natural,
 - consolidarea prioritară a folosinței, ca atribut al proprietății,
 - concentrarea „tehnică” a proprietății, având ca sistem de referință unitățile funcționale elementare ale capitalului natural,
 - atenuarea contradicției dintre conținutul și servituțile proprietății (ca urmare a diminuării externalităților negative și amplificarea celor pozitive);
- Organizarea producției:
 - promovarea unor structuri tehnico- productive diverse, corespunzătoare diversității componentelor capitalului natural, a resurselor pe care acesta le generează,
 - dezvoltarea unor sisteme productive de tip circular-activ,
 - creșterea importanței criteriilor de performanță ecologică;
- Organizarea valorificării producției:
 - integrarea activității de producție cu valorificarea acesteia,
 - creșterea capacității de monitorizare directă a relației dinamice dintre cererea și oferta de produse (reducând frecvența situațiilor de supra- sau sub- ofertă),
 - îmbunătățirea raportului dintre efortul publicitar și dinamica ofertei,
 - gestionarea activă a deșeurilor;
- Organizarea relațiilor spațiale:
 - adoptarea criteriului costurilor sociale comparative,
 - îmbunătățirea raportului dintre satisfacerea intereselor societății (în ansamblul său) și a intereselor de grup și individuale.

IV) Concluzii

- Complexul socio-ecologic rural din Romania satisface cerinta privind masa critica necesara influentarii deciziilor in managementul dezvoltarii nationale
- Complexul socio-ecologic rural din Romania se afla in faza de acumulare/conservare
- Diversitatea factorilor cauzali reclama un mix al dezvoltarii spatiului rural din Romania
- Modelele “cooperatist” si “durabil” contribuie in mai mare masura la rezolvarea problemelor dezvoltarii spatiului rural din Romania
- In actualele conditi, modelul “cooperatist” de organizare si dezvoltare a agriculturii trebuie sa fie preponderent.

VA MULTUMESC !